

فصل دوازدهم

سبک های شعر فارسی

سبک های شعر فارسی

سبک عبارت است از روش و شیوه خاص که گوینده یا نویسنده ادراک و احساس خود را به آن بیان می کند.

شعر فارسی را عموماً به چهار سبک تقسیم بندی کرده اند.

1- سبک خراسانی(ترکستانی یا سامانی): سبک شاعران عهدسامانی و غزنوی را سبک خراسانی گویند. از نمایندگان این سبک رودکی، فرخی سیستانی، عنصری، منوچهری دامغانی و ناصرخسرو را می توان نام برد. اشعار سبک خراسانی بیشتر قصیده است و از نظر لفظ ساده، روان و عاری از ترکیبات دشوار است.واژه های عربی در آن اندک است و از نظر معنی صداقت و صراحت لهجه تعبيرات و تشبيهات ساده و ملموس از اختصاصات مهم این سبک است. مضمون بیشتر این سبک وصف طبیعت، مدح، شرح فتوحات پادشاهان و گاه پند و اندرز بوده است. این سبک تا قرن ششم رواج داشته است.

2- سبک عراقی: این سبک از اواخر قرن ششم تا قرن نهم هجری رواج و ادامه داشته است. ابوالفرج رونی غزنوی، انوری، جمال الدین اصفهانی، ظهیرالدین فریابی، نظامی و خاقانی از بنیان گزاران و کمال الدین اصفهانی، سعدی، مولوی، عراقی، حافظ و عده ای دیگر از نمایندگان این سبک هستند. در این سبک قصیده بیشتر جای خود را به غزل و سادگی و روانی و استحکام جای خود را به لطافت و کثرت تشبیهات و تعبیرات و کنایات زیبا و تازه داد. واژه های تازی (عربی) زیاد شد و با ورود تصوف و عرفان در شعر گویندگان عارفی همچون سنایی، عطار، مولوی، حافظ و ده ها شاعر دیگر ظهور کردند. ضمنا مضامین اخلاقی و تربیتی و پند و اندرز جای مدایح مبالغه آمیز را گرفت.

